N280 WEST – WEGVAK LEUDAL

VOORTOETS NATURA 2000

Opdrachtgever:	Provincie Limburg
Projectnr:	PLI175-0001
Datum:	28 januari 2021

N280 WEST – WEGVAK LEUDAL

VOORTOETS NATURA 2000

Opdrachtgever:	Provincie Limburg
Projectnr:	PLI175-0001
Rapportnr:	20210128-PLI175-RAP-FnF-Voortoets Natura2000 5.0
Status:	Definitief
Datum:	28 januari 2021

Opsteller:
J. Geurts

Verificatie:
D. Gijsbers

Validatie:
M. Kersten

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

ISO 9001
ISO 14001
BUREAU VERITAS
Certification

© 2019 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze
toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Doelstelling 4
1.3 Leeswijzer 4

2 WETTELIJK KADER 6
2.1 Wet Natuurbescherming 6
2.2 Toetsing aan de Wet Natuurbescherming 6
2.3 Voortoets Wet Natuurbescherming 6
2.4 Overige natuurwetgeving 7

3 N280-WEST-WEGVAK LEUDAL 9
3.1 Plangebied 9
3.2 Voorgenomen plan 9
3.3 Varianten en alternatieven voor het planvoornemen 10

4 WAARDEN BESCHERMDE GEBIEDEN 11
4.1 Sarsven en De Banen 11
4.2 Leudal 13

5 ONDERZOEKSMETHODE 15
5.1 Mogelijk optredende effecten 15
5.2 Onderzoek storingsfactor stikstofdepositie 17
5.2.1 Toetsingskader 17
5.2.2 Methodiek stikstofdepositie 17

6 CUMULATIEVE EFFECTEN 18

7 CONCLUSIE 19
7.1 Effecten 19
7.2 Conclusie toetsing aan Wet natuurbescherming 19

GERAADPLEEGDE LITERATUUR 20

TABELLEN

Tabel 1 Beschermde natuurgebieden krachtens de Wet Natuurbescherming in de omgeving van het plangebied. 7
Tabel 2 Habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen (Provincie Limburg, 2017). 12
Tabel 3 Habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Leudal (Provincie Limburg, 2017) 13
Tabel 4 Mogelijke effecten van vaststelling van het PIP en MER N280-west in relatie tot de storingsfactoren voor Natura2000-gebieden 16

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1 Nederlandse Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied 8
Afbeelding 2 Plangebied N280-west-wegvak Leudal 9
Afbeelding 3 Ligging van het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen (geel-oranje) 11
Afbeelding 4 Voorkomen van de aangewezen habitattypen binnen het Sarsven en De Banen (bron: Online GIS-Viewer provincie Limburg, 2018). 12
Afbeelding 5 Ligging van het Natura2000-gebied Leudal (geel) 13
Afbeelding 6 Voorkomen van de aangewezen habitattypen binnen het Leudal (bron: Online GIS-Viewer provincie Limburg, 2018). 14
Afbeelding 7 Gevoeligheid per verstoringsfactor 15

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De N280-west tussen Weert en Roermond is de belangrijkste Oost-Westverbinding in de regio Midden-Limburg. Het functioneren van deze verbinding staat echter al ruime tijd onder druk. De doorstroming is op een aantal punten beperkt, de verkeersveiligheid staat onder druk en het (vracht)verkeer in een aantal woongebieden aan weerszijden van de weg zorgt voor overlast en aantasting van de leefbaarheid. Naar aanleiding hiervan hebben de gemeenten in de regio Midden-Limburg en de provincie Limburg besloten samen te werken aan een regionale gebiedsontwikkeling: GOML (Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg). Een oplossing van de verkeerskundige en leefbaarheidsproblemen op en langs de N280-west is een cruciaal onderdeel om de gebiedsontwikkeling tot een succes te maken.

Sinds 2011 zijn er diverse studies verricht naar de beste oplossing voor de problematiek van de N280. Er is gekozen voor een knelpuntgerichte aanpak, waarbij het hele tracé van de te reconstrueren N280 in een aantal wegvakken is verdeeld waarvoor afzonderlijke projecten worden uitgevoerd en separate procedures worden doorlopen. Voor de situatie rond Baexem was aanvankelijk een separaat wegvak gedefinieerd. Hiervoor is een afzonderlijke MER-procedure opgestart waarin diverse oplossingsrichtingen zijn onderzocht en is in 2014 uiteindelijk een voorkeurstracé vastgesteld. Deze keuze is in 2016 herbevestigd, waarbij de provincie tevens heeft besloten om voor het hele tracé tussen de Kelperbrug en de aansluiting op de Napoleonsweg (N273) in Leudal één Provinciaal InpassingsPlan (PIP) op te stellen. Ter ondersteuning van de besluitvorming over dit inpassingsplan wordt een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het wegvak Baexem maakt daarmee onderdeel uit van het plangebied N280-west-wegvak Leudal.

Ten behoeve van het PIP en MER wordt in het kader van de Wet Natuurbescherming een voortoets naar effecten van de voorgenomen wijzigingen aan de N280-west-wegvak Leudal op Natura2000-gebieden uitgevoerd.

1.2 Doelstelling

In de voortoets wordt onderzocht of de Wet Natuurbescherming de vaststelling van het PIP en MER voor de reconstructie van de N280-west-wegvak Leudal in de weg kan staan. Dit kan het geval zijn, wanneer niet op voorhand kan worden uitgesloten dat het plan leidt tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudings-doelstellingen van één of meerdere Natura2000-gebieden.

Wanneer significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dan dient nader onderzoek naar de effecten van het plan plaats te vinden in de vorm van een passende beoordeling of een verslechterings- en verstoringstoets.

1.3 Leeswijzer

De voortoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 Wettelijk kader. Hoofdstuk 2 start met een beschrijving van het wettelijk kader van de Wet Natuurbescherming. Ook wordt kort ingegaan op de overige natuurwetgeving.
- Hoofdstuk 3 N280-west-wegvak Leudal. In dit hoofdstuk is een beschrijving opgenomen van de voorgenomen wegreconstructie van N280-west-wegvak Leudal.
- Hoofdstuk 4 Waarden beschermde gebieden. Hoofdstuk 4 bevat een korte beschrijving van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden die in de omgeving van het plangebied gelegen zijn.

- Hoofdstuk 5 Onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 is de onderzoeksmethode voor het bepalen van de effecten op de Natura2000-gebieden uiteengezet.
- Hoofdstuk 6 Cumulatieve effecten. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven in hoeverre rekening gehouden dient te worden met cumulatieve effecten.
- Hoofdstuk 7 Conclusies. Het laatste hoofdstuk bevat de conclusies van de voortoets, waarbij aangegeven wordt of de Wet Natuurbescherming de vaststelling van het PIP/MER in de weg staat. Daarbij wordt tevens aangegeven of, en zo ja, welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om projectrealisatie mogelijk te maken.

2 WETTELIJK KADER

Dit hoofdstuk geeft een korte toelichting op het wettelijk kader voor deze voortoets. Daarnaast wordt kort aangeduid welke overige natuurwetgeving van kracht is.

2.1 Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming is vanaf 1 januari 2017 van kracht. Hoofdstuk 2 van deze wet richt zich op beheer, herstel en bescherming van de Natura2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden.

De Natura2000-gebieden zijn aangewezen om de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa een halt toe te roepen. Habitatrichtlijngebieden zijn daarbij specifiek gericht op de bescherming van natuurlijke en halfnatuurlijke habitattypen (vegetatietypen) en op specifieke planten- en diersoorten (exclusief vogels). De Vogelrichtlijngebieden betreffen speciale beschermingszones voor zeldzame of bedreigde vogels (broedgebieden en/of overwinteringsgebieden). Voor de verschillende Natura2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor de aanwezige beschermde habitattypen en/of doelsoorten.

Ter bescherming van de natuurwaarden waarvoor de verschillende Natura2000-gebieden zijn aangewezen, mogen projecten of plannen die de kwaliteit van de habitattypen kunnen verslechteren of die een verstorend effect hebben op de aangewezen soorten, niet zonder meer worden uitgevoerd. Hierbij is van belang dat de Wet Natuurbescherming een zogenaamde 'externe werking' kent. Dit houdt in, dat ook voor projecten en plannen buiten beschermde gebieden getoetst moet worden of zij een negatief effect kunnen hebben op het beschermde gebied.

2.2 Toetsing aan de Wet Natuurbescherming

In de Wet Natuurbescherming wordt voor effectbeoordeling op Natura2000-gebieden onderscheid gemaakt tussen projecten en plannen (bijvoorbeeld een bestemmingsplan). De wijze van toetsing van effecten verschilt voor plannen en projecten.

Het vast te stellen PIP en MER voor N280-west-wegvak Leudal, nodig om de betreffende wegreconstructie mogelijk te maken, kan in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangeduid als een plan. De daadwerkelijke realisatie van de wegreconstructie kan worden beschouwd als een project. Binnen deze voortoets wordt alleen de toetsing van het PIP en MER uitgevoerd.

Een nieuw, vast te stellen plan dient te worden getoetst aan artikel 2.7 lid 1 en artikel 2.8 van de Wet Natuurbescherming. Volgens deze artikelen moet worden nagegaan of het plan, alleen of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden. Bij de toetsing van een plan gelden de volgende uitgangspunten:

- In de toetsing wordt uitgegaan van de maximale mogelijkheden die binnen het plan worden geboden.
- De toetsing vindt plaats ten opzichte van de bestaande, feitelijke en legale situatie binnen het plangebied.

In paragraaf 5.2, waarin de onderzoeksmethodiek binnen deze voortoets wordt toegelicht, wordt ingegaan op het toetsingskader.

2.3 Voortoets Wet Natuurbescherming

In een voortoets in het kader van de Wet Natuurbescherming wordt nagegaan of op voorhand kan worden uitgesloten dat een plan of project negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelen in Natura2000-gebieden. Wanneer uit de voortoets blijkt, dat significant negatieve effecten op Natura2000-gebieden en/of

aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dan kan vervolgonderzoek nodig zijn.

Het plangebied uit voorliggende voortoets is niet gelegen binnen een Natura2000-gebied. Er bevinden zich wel verschillende Natura2000-gebieden in de nabijheid van het plangebied. Omdat effecten van autoverkeer (automotoren; uitstoot van stikstofoxiden) tot op grotere afstand van de bron merkbaar kunnen zijn, dient getoetst te worden of sprake is van 'externe werking'.

De ligging van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied voor het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal is aangegeven in afbeelding 1. Detailkaarten van de gebieden zijn opgenomen in hoofdstuk 4.

Tabel 1 Beschermde natuurgebieden krachtens de Wet Natuurbescherming in de omgeving van het plangebied.

Naam gebied	Type gebied[1]	Afstand tot plangebied (km)
Leudal	N2000 (HR)	Ca. 2 km
Sarsven en De Banen	N2000 (HR)	Ca. 2 km
Roerdal	N2000 (HR)	Ca. 3 km
Swalmdal	N2000 (HR)	Ca. 7 km

Type gebied: N2000: Natura2000-gebied; HR = Habitatrichtlijngebied; VR = Vogelrichtlijngebied.

In de voortoets moet worden vastgesteld of sprake kan zijn van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden. De toetsing binnen de voortoets zal één van de volgende conclusies opleveren:

- Er is geen kans op een negatief effect.
- Er is kans op een negatief effect, maar dit is mogelijk te verzachten of weg te nemen door het treffen van mitigerende maatregelen. In dat geval moet nadere toetsing plaatsvinden van het effect in een passende beoordeling, waarbij de mitigerende maatregelen in de toetsing mogen worden meegenomen.
- Er is kans op een (significant) negatief effect, dat niet eenvoudig te verzachten of weg te nemen is door het treffen van mitigerende maatregelen. In dat geval moet nadere toetsing plaatsvinden van het effect in een passende beoordeling. Blijkt sprake van significant negatieve effecten, dan moet aangetoond worden dat wordt voldaan aan de ADC-criteria (ontbreken van alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang, compensatie).

In de beide eerstgenoemde gevallen staat de Wet Natuurbescherming de vaststelling van het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal niet in de weg. In het laatste geval kan dit wel het geval zijn, indien bij nadere toetsing blijkt dat sprake is van onaanvaardbare significante effecten of indien niet voldaan kan worden aan de ADC-criteria in de passende beoordeling.

2.4 Overige natuurwetgeving

De Wet Natuurbescherming omvat niet alleen de bescherming van Natura2000-gebieden, maar ook de bescherming van in Nederland voorkomende planten- en diersoorten en houtopstanden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn negatieve effecten op beschermde soorten niet zonder meer toegestaan. Afhankelijk van het beschermingsregime dat voor de betreffende soort geldt, moet gewerkt worden conform een door de Minister goedgekeurde gedragscode of is een ontheffing van de Wet Natuurbescherming nodig, wanneer negatieve effecten worden verwacht.

Daarnaast hebben de provincies de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd in het provinciale beleid. In het Provinciaal Omgevingsplan 2014 van de provincie Limburg is het NNN begrensd in de vorm van de zogenaamde 'goudgroene natuurzone'. Voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze zone geldt het 'nee, tenzij-'principe: aantasting is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er wordt voorzien in compensatie.

De toetsing aan de soortbescherming en de bescherming van houtopstanden in de Wet Natuurbescherming en aan het provinciale beleid ten aanzien van de goudgroene natuurzone is niet opgenomen in deze voortoets. Hiervoor is een separate rapportage opgesteld inzake compensatie (Kragten, Compensatieplan N280. Februari 2021).

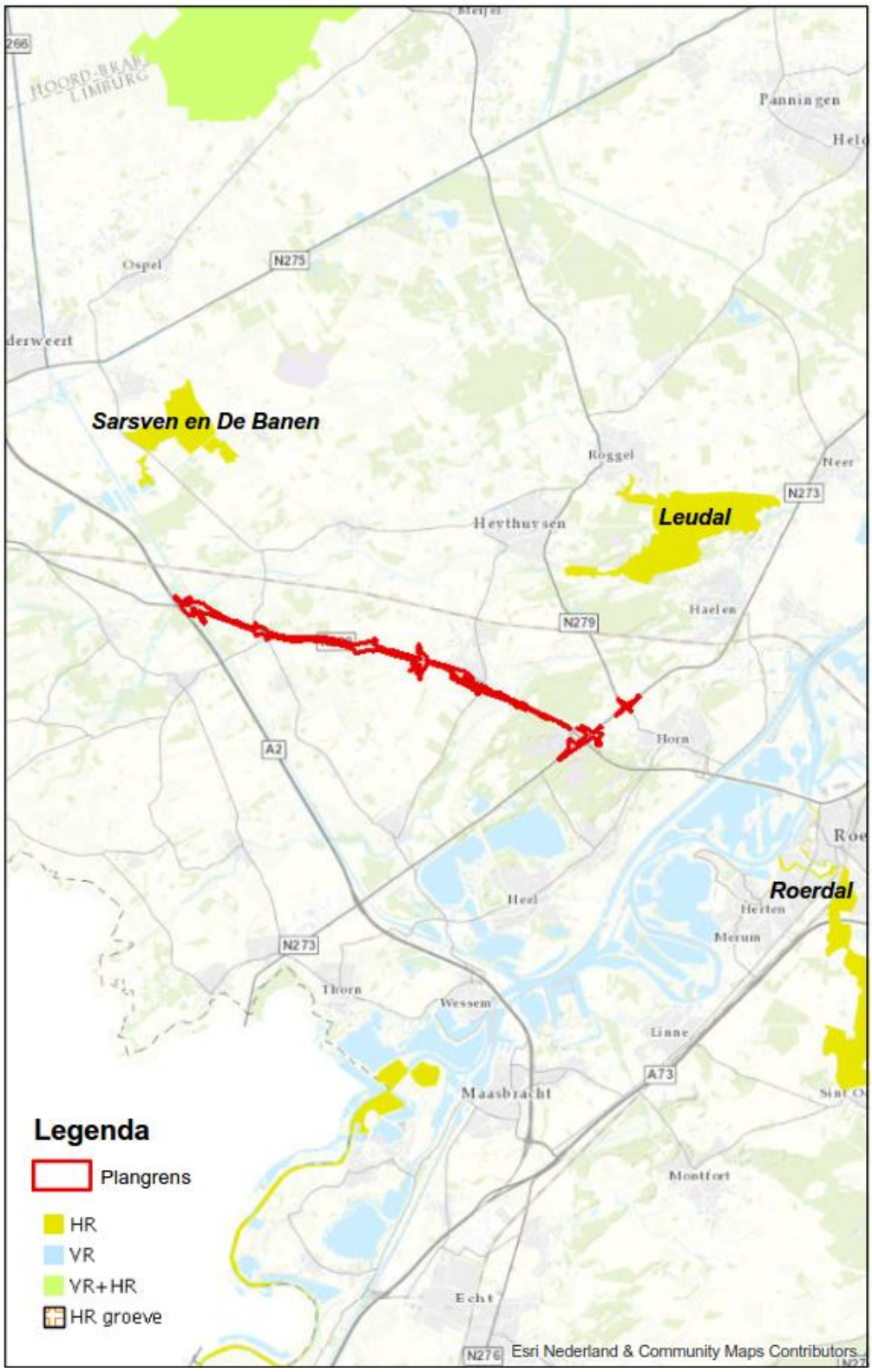

Afbeelding 1 Nederlandse Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied
bron: Natura2000-gebieden: https://geodata.nationaalgeoregister.nl/natura2000

3 N280-WEST-WEGVAK LEUDAL

In dit hoofdstuk is een beschrijving opgenomen van het voorgenomen plan, waarbij zowel wordt ingegaan op de ligging en karakteristieken van het plangebied als op de geplande wegreconstructie (ontwerp en gebruik).

3.1 Plangebied

Het plangebied bestaat uit de N280 tussen de brug over het kanaal Wessem-Nederweert, nabij de A2, en de aansluitingen op de Napoleonsweg (N273) in het oosten. Ook het kruispunt N273-N279 is in het plangebied opgenomen. Het plangebied bevat tevens de naast de betreffende wegen gelegen fietspaden, wegbermen en sloten, alsook (delen van) landbouwgronden, natuurzones en enkele bebouwde percelen.

Het verkeerskundig profiel van de N280-west-wegvak Leudal verschilt van wegvak tot wegvak:

1. Het wegvak tussen de brug over het Kanaal Wessem-Nederweert en Baexem gaat door een gebied waar relatief weinig bebouwing aanwezig is. Hier heeft de weg 2x1-rijstroken en er geldt een maximumsnelheid van 80 km/uur;
2. De N280-west bij Baexem ligt deels binnen en deels buiten de bebouwde kom, heeft 2x1 rijstroken en de maximumsnelheid bedraagt respectievelijk 50 en 80 km/uur;
3. Het wegvak ten oosten van Baexem is een autoweg en heeft 2x2-rijstroken, ongelijkvloerse kruisingen en een maximumsnelheid van 100 km/uur.

Afbeelding 2 Plangebied N280-west-wegvak Leudal

3.2 Voorgenomen plan

De N280-west-wegvak Leudal wordt in zijn geheel heringericht, waarbij voor het weggedeelte tussen het Kanaal Wessem-Nederweert en Baexem grotendeels het bestaande tracé wordt gevolgd. De inrichting van de weg wordt geoptimaliseerd, hetgeen verschuivingen van de as van de weg tot gevolg heeft. Plaatselijk leidt dit tot verschuivingen van de weg tot circa 30 meter hoofdzakelijk zuidelijk van het bestaande tracé. Alleen nabij het Kanaal Wessem-Nederweert en bij Baexem wordt de weg over grotere afstand verplaatst. De verplaatsing van de weg bij de brug is noodzakelijk om een verkeersveilige aansluiting op een nieuwe Kelperbrug (en de aansluiting op de A2) te kunnen maken. De oude Kelperbrug wordt vervangen door een nieuwe. Bij Baexem wordt een randwegstructuur voorzien, die verdiept wordt aangelegd. Het aantal aansluitingen op de N280 worden gereduceerd tot twee, namelijk ter hoogte van Kelpen en ter hoogte van Baexem. De Hubert Cuyperslaan

is daarbij in twee richtingen berijdbaar. Verder wordt de aansluiting van de op- en afritten van de N280 op de N273 heringericht. Ook wordt de herinrichting van het kruispunt Napoleonsweg - Heythuyserweg uitgevoerd.

Daarnaast worden een tweetal viaducten en enkele voetgangers- en fietstunnels voorzien. Over grote delen van het tracé wordt een éénzijdige of tweezijdige bomenrij aangeplant.

Binnen de kaders van de reconstructie van de N280 worden, als onderdeel van bovenstaande ingrepen, diverse faunapassages aangelegd. Deze faunapassages worden aangelegd ten behoeve van de ontsnippering van het gebied voor diverse voorkomende zoogdieren, amfibieën en vissen.

De voorgenomen wegreconstructie heeft geen verkeersaantrekkende werking maar resulteert wel in een verschuiving van het verkeer.

3.3 Varianten en alternatieven voor het planvoornemen

Ten behoeve van de besluitvorming over het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de N280 West wegvak Leudal is een MilieuEffectRapport opgesteld. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die ter voorbereiding hierop is vastgesteld, is aangekondigd dat er geen varianten en alternatieven voor de weg worden uitgewerkt, maar er één ontwerp wordt getoetst op een groot aantal milieuaspecten.

Nadat de NRD is vastgesteld is op verzoek van de gemeente Leudal besloten om alsnog een extra variant uit te weken waarbij de Hubert Cuyperslaan niet als éénrichtingsweg (planvoornemen) wordt ingericht, maar in twee richtingen (variant) berijdbaar is. De variant en het alternatief wijken verkeerskundig op lokaal niveau van elkaar af, de verschillen in verkeersstromen zijn zelfs marginaal. Dit wordt in de voortoets als niet significant onderscheidend geacht voor de onderzochte effecten.

4 WAARDEN BESCHERMDE GEBIEDEN

Het plangebied waar de aanleg van de nieuwe N280 West wegvak Leudal is voorzien, is niet gelegen binnen een Natura 200-gebied maar in de ruimere omgeving van het plangebied voor het PIP en MER voor N280-west-wegvak Leudal zijn diverse Natura2000-gebieden gelegen, zie ook afbeelding 1. Binnen 4 km afstand rondom het plangebied liggen Natura2000-gebieden Sarsven en De Banen, en Leudal.

In dit hoofdstuk zijn een beknopte gebiedsbeschrijving en de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen van de Natura2000-gebieden binnen een straal van 4 km vanaf het plangebied. Tevens is de ligging van de aanwezige habitattypen aangegeven (voor zover bekend) en is vermeld of de aangewezen habitattypen en Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten te maken hebben met een positieve, neutrale of negatieve trend, op basis van de huidige situatie.

Bron:
- Website gebiedendatabase Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Online GIS-viewer provincie Limburg

4.1 Sarsven en De Banen

Ten noordwesten van het projectgebied in de gemeente Nederweert bevindt zich het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen (zie afbeelding 3). Dit zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het betreft een Peelrestant. Gezoneerd en in mozaïek met elkaar komen gemeenschappen voor van zeer zwak gebufferde wateren en van zwak gebufferde wateren. De vennen worden deels gevoed met kwelwater uit omliggende hoge gronden. Het gebied is gelegen in één van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het middenterras van de Maas. Plaatselijk komt moerasveen voor, variërend in diepte. Het bestaat uit een samenstel van vennen, wilgen- en gagelstruweel, elzen- en berkenbroekbos en zowel natte als drogere graslanden.

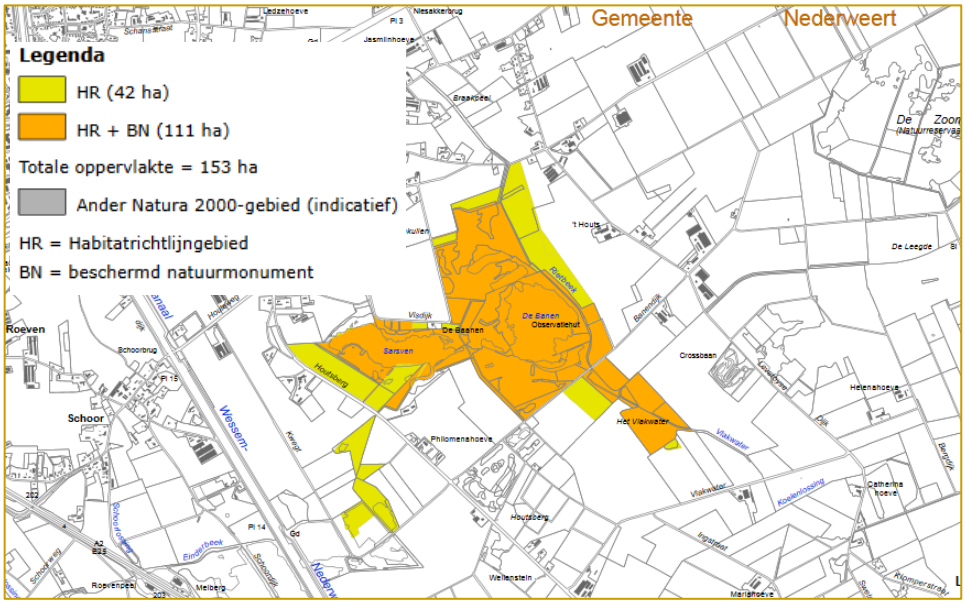

Afbeelding 3 Ligging van het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen (geel-oranje)
Bron: Alterra, kaart behorend bij aanwijzingsbesluit PDN/2013-146, 4-4-2013

Instandhoudingsdoelstellingen
In tabel 2 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten van Sarsven en De Banen opgenomen.

Tabel 2 Habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen (Provincie Limburg, 2017).

	Habitattype/soort	SVI landelijk[1]	Opp (ha)[2]	Doel[3] opp.	Doel[3] kwaliteit	Doel[3] populatie
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	–	1,8	>	=	n.v.t.
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	19,6	>	=	n.v.t.
H3140	Kranswierwateren	–	11,2	>	=	n.v.t.
H1831	Drijvende waterweegbree	-	7	>	=	>

[1] SVI landelijk: landelijke staat van instandhouding; – = zeer ongunstig, - = matig ongunstig, + = gunstig.
[2] Opp.: huidige oppervlakte (ha) habitattype binnen het Natura2000-gebied.
[3] Doelstelling: = behoudsdoestelling, > verbeter- of uitbreidingsdoelstelling, = (<) afname toegestaan ten gunste van ander habitattype.

Voorkomen en trend habitattypen en soorten
Een kaart met het huidig voorkomen van habitattypen binnen het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen is beschikbaar via de website van de provincie Limburg (zie afbeelding 4).

Uit de Gebiedsanalyse die in het kader van het Programma Aanpak Stikstof is opgesteld voor het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen, blijkt het volgende (Provincie Limburg, 2017):
- De trend van zeer zwakgebufferde vennen is positief, de terugkeer van soorten duidt op een verbetering van de kwaliteit.
- Voor de zwakgebufferde vennen is de trend als positief beoordeeld op basis van de toename aan typische soorten in de laatste jaren. Ondanks de positieve trend van De Banen en Schoorkuilen, treedt er weer enige verslibbing in beide vennen op (2010).
- Voor het habitattype Kranswierwateren is de huidige staat van instandhouding onbekend. Het habitattype komt voor in De Banen in een complex met H3110.
- Voor drijvende waterweegbree is de huidige staat van instandhouding matig. Het venherstel heeft geleid tot verbetering van het leefgebied.

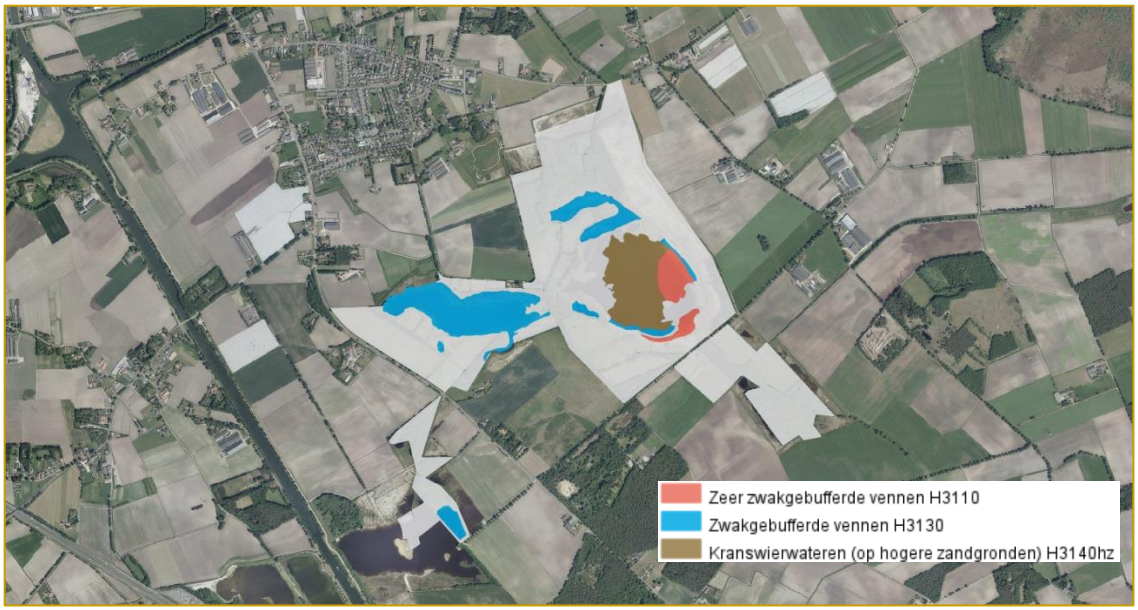

Afbeelding 4 Voorkomen van de aangewezen habitattypen binnen het Sarsven en De Banen (bron: Online GIS-Viewer provincie Limburg, 2018).

4.2 Leudal

Het Natura2000-gebied Leudal, gelegen tussen Heythuysen, Roggel, Neer en Haelen (zie afbeelding 5), bestaat uit de beekdalen van de Zelsterbeek of Roggelsebeek en de Leubeek of Tungelroysebeek. Beide beken kennen een meanderende, relatief snelstromende loop. Deels betreft het een gerenatureerde loop, deels zijn de beken nooit gekanaliseerd geweest. Binnen het Natura2000-gebied komen zeer diverse vegetaties voor. Bij afgesneden beekmeanders zijn soortenrijke moerasvegetaties aanwezig en ten oosten van het St. Elisabethklooster komen veldrusschraallanden voor. De bossen binnen het Leudal bestaan uit elzenbroekbos, berkenbroekbos, vogelkers-essenbos en haagbeukenbos met op de flanken van de beekdalen drogere bostypen, zoals eiken-beukenbossen en eiken-berkenbossen. Tot slot zijn enkele kleinere heideterreinen aanwezig en komen gagelstruwelen voor. Door de grote oppervlakten (loof)bos is het gebied van belang voor een groot aantal bosvogelsoorten (o.a. kleine bonte specht, nachtegaal, havik). Langs de beken zijn ijsvogel en grote gele kwikstaart als broedvogel aanwezig. In de beken zelf komen onder andere bermpje, beekforel en beekprik voor.

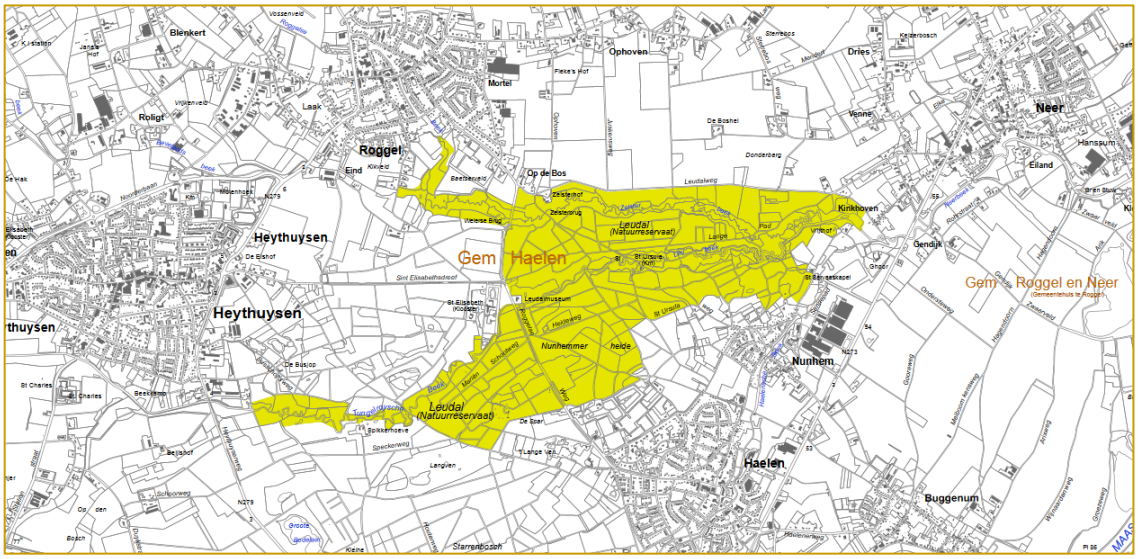

Afbeelding 5 Ligging van het Natura2000-gebied Leudal (geel)
Bron: Alterra, kaart behorend bij aanwijzingsbesluit PDN/2013-147, 2-4-2013

Instandhoudingsdoelstellingen

In tabel 3 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten van het Leudal opgenomen.

Tabel 3 Habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Leudal (Provincie Limburg, 2017).

	Habitattype/soort	SVI landelijk[1]	Opp (ha)[2]	Doel[3] opp.	Doel[3] kwaliteit	Doel[3] populatie
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	1,10	>	>	n.v.t.
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	–	6,79	>	=	n.v.t.
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	18,50	>	>	n.v.t.
H1337	Bever	-		=	=	>

* Prioritair habitattype: habitattype komt vrijwel uitsluitend voor op Europees grondgebied, zodat Europa een grote verantwoordelijkheid draagt voor het duurzaam overleven ervan op wereldschaal.
[1] SVI landelijk: landelijke staat van instandhouding; – = zeer ongunstig, - = matig ongunstig, + = gunstig.
[2] Opp.: huidige oppervlakte (ha) habitattype binnen het Natura2000-gebied.
[3] Doelstelling: = behoudsdoestelling, > verbeter- of uitbreidingsdoelstelling, = (<) afname toegestaan ten gunste van ander habitattype.

Voorkomen en trend habitattypen en soorten

Een kaart met het huidig voorkomen van habitattypen binnen het Natura2000-gebied Leudal is beschikbaar via de website van de provincie Limburg (zie afbeelding 6). Opvallend is, dat volgens deze kaart nog een drietal (zoekgebieden voor) andere habitattypen voorkomt binnen het Leudal, dan waarvoor het gebied is aangewezen: 'oude eikenbossen', 'beuken- en eikenbossen met hulst' en 'blauwgrasland'.

Uit de Gebiedsanalyse die in het kader van het Programma Aanpak Stikstof is opgesteld voor het Natura2000-gebied Leudal, blijkt dat de kwaliteit van het habitattype 'eiken-haagbeukenbossen' sinds de jaren '60 van de vorige eeuw is afgenomen. Datzelfde geldt ook voor de oppervlakte van dit habitattype. Dit is met name het gevolg van verdroging. Ook het habitattype 'vochtige alluviale bossen' (elzenbroekbos en vogelkers-essenbos) laat binnen het Natura2000-gebied een negatieve trend zien wat betreft oppervlakte en kwaliteit (Provincie Limburg, 2017).

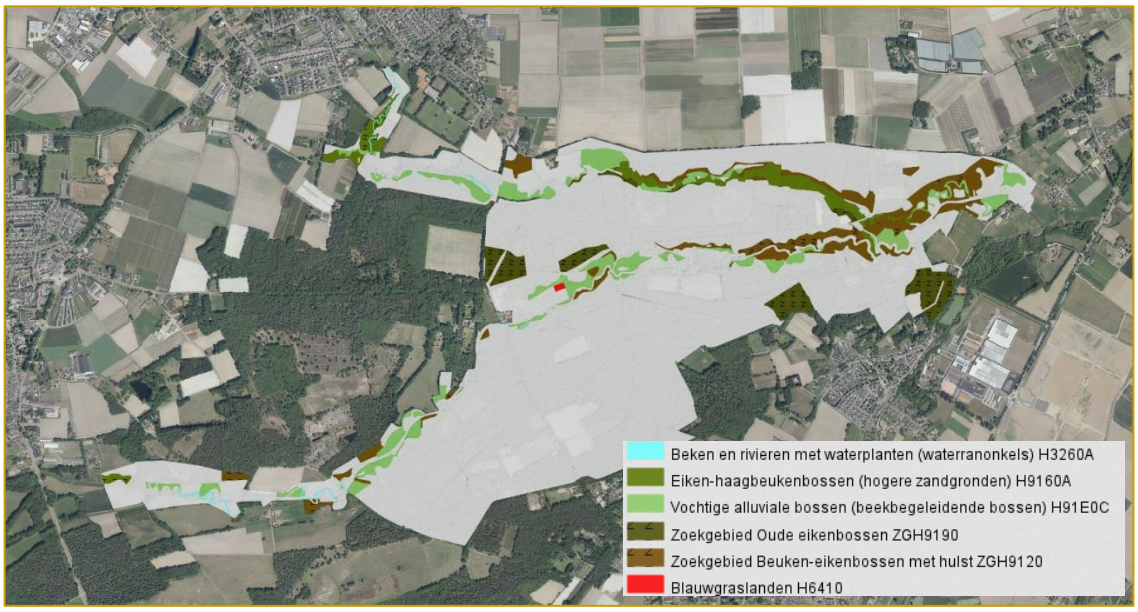

Afbeelding 6 Voorkomen van de aangewezen habitattypen binnen het Leudal (bron: Online GIS-Viewer provincie Limburg, 2018).

5 ONDERZOEKSMETHODE

Op grond van de aard van het plan wordt bepaald welke storingsfactoren relevant zijn voor onderzoek. Daarbij is nagegaan of de betreffende Natura2000-gebieden gevoelig zijn voor deze storingsfactoren. Vervolgens is de onderzoeksmethodiek bepaald voor de relevante storingsfactoren.

5.1 Mogelijk optredende effecten

De vaststelling van het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal betekent dat het mogelijk wordt om binnen de begrenzing van dit plan een reconstructie en verlegging van de wegen uit te voeren. Als gevolg hiervan vinden wijzigingen in (vracht)autobewegingen plaats. Het gaat hierbij zowel om verandering van de rijlijnen als verandering van verkeersintensiteit van de N280 en het onderliggend wegennet. Op sommige wegen zal meer verkeer komen, op andere wegen minder. Globaal gezien heeft het voorgenomen plan geen verkeersaantrekkende werking. Vanzelfsprekend kan tijdens de aanlegfase wel tijdelijk extra bouwverkeer, bijvoorbeeld door grondtransport ontstaan. Daarnaast worden landbouwgronden uit productie genomen.

Voor mogelijk optredende effecten is in eerste instantie de gevoeligheid van de habitattypen en habitatrichtlijnsoorten beschouwd via de gebiedendatabase Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, zie afbeelding 7. Voor elk van de verstoringsfactoren, met uitzondering van licht, is minstens één (zeer) gevoelig habitattype of habitatrichtlijnsoort aanwezig. Alle factoren, uitgezonderd verstoring door licht, worden dan ook verder in beschouwing genomen.

zeer gevoelig
gevoelig
niet gevoelig
n.v.t.
... onbekend

Storingsfactor	1 Oppervlakteverlies	2 Versnippering	3 Verzuring door N-depositie uit de lucht	4 Vermesting door N-depositie uit de lucht	5 Verzoeting	6 Verzilting	7 Verontreiniging	8 Verdroging	9 Vermatting	10 Verandering stroomsnelheid	11 Verandering overstromingsfrequentie	12 Verandering dynamiek substraat	13 Verstoring door geluid	14 Verstoring door licht	15 Verstoring door trilling	16 Optische verstoring	17 Verstoring door mechanische effecten	18 Verandering in populatiedynamiek	19 Bewuste verandering soortensamenstelling
Zeer zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	...	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kranswierwateren	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Drijvende waterweegbree	gevoelig	n.v.t.	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	n.v.t.	niet gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	gevoelig
Storingsfactor	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**
Beken en rivieren met waterplanten	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Eiken-haagbeukenbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Vochtige alluviale bossen																			
Bever	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	...	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig

Afbeelding 7 Gevoeligheid per verstoringsfactor

Het plangebied bevindt zich niet binnen Natura2000-gebieden. Ook leidt vaststelling van het plan niet tot wijzigingen in huidig gebruik, betreding of andere handelingen binnen de begrenzing van Natura2000-gebieden. Dat betekent dat verschillende typen effecten al op voorhand kunnen worden uitgesloten (zie tabel 4).

Tabel 4 Mogelijke effecten van vaststelling van het PIP en MER N280-west in relatie tot de storingsfactoren voor Natura2000-gebieden.

Storingsfactor	Mogelijk effect van vaststelling plan	Toelichting
Oppervlakteverlies	Geen effect	Geen ruimtebeslag binnen Natura2000-gebieden.
Versnippering	Geen effect	Geen doorsnijding van Natura2000-gebieden.
Verzuring door stikstofdepositie	Mogelijk effect	Vanwege (vracht)autoverkeer binnen het plangebied met stikstofemissie tot gevolg. Stikstofdepositie kan tot op grote afstand plaatsvinden. Zowel Natura2000-gebied Sarsven en De Banen als Leudal zijn gevoelig voor stikstof.
Vermesting door stikstofdepositie	Mogelijk effect	Vanwege (vracht)autoverkeer binnen het plangebied met stikstofemissie tot gevolg. Stikstofdepositie kan tot op grote afstand plaatsvinden. Zowel Natura2000-gebied Sarsven en De Banen als Leudal zijn gevoelig voor stikstof.
Verzoeting	Geen effect	Geen beïnvloeding van chemische samenstelling van grond- of oppervlaktewater.
Verzilting	Geen effect	Geen beïnvloeding van chemische samenstelling van grond- of oppervlaktewater in Natura2000-gebieden.
Verontreiniging	Geen effect	Geen beïnvloeding van kwaliteit van bodem en/of grond- of oppervlaktewater in Natura2000-gebieden.
Verdroging	Geen effect	Geen beïnvloeding van kwantiteit van grond- of oppervlaktewater in Natura2000-gebieden.
Vernatting	Geen effect	Geen beïnvloeding van kwantiteit van grond- of oppervlaktewater in Natura2000-gebieden.
Verandering stroomsnelheid	Geen effect	Geen beïnvloeding van oppervlaktewatersysteem in Natura2000-gebieden.
Verandering overstromingsfrequentie	Geen effect	Geen beïnvloeding van oppervlaktewatersysteem in Natura2000-gebieden.
Verandering dynamiek substraat	Geen effect	Geen beïnvloeding van bodemstructuur in Natura2000-gebieden.
Verstoring door geluid	Geen effect	Enkel Natura2000-gebied Leudal is gevoelig (i.v.m. voorkomen bever). Geen uitstraling van geluid wegverkeer tot in Natura2000-gebieden. Voor de weg door het Natura2000-gebied Leudal (Sint Elisabethsdreef en Roggelseweg) wordt een verkeersafname verwacht.
Verstoring door licht	Niet relevant	Geen gevoelige habitatrichtlijnsoorten.
Verstoring door trillingen	Geen effect	Enkel Natura2000-gebied Leudal is gevoelig (i.v.m. voorkomen bever). Geen uitstaling van trillingen van wegverkeer tot in Natura2000-gebieden. Voor de weg door het Natura2000-gebied Leudal (Sint Elisabethsdreef en Roggelseweg) wordt een verkeersafname verwacht.
Optische verstoring	Geen effect	Geen verandering in bestaande menselijke activiteit binnen Natura2000-gebied.
Verstoring door mechanische effecten	Geen effect	Geen verandering in bestaande menselijke activiteit binnen Natura2000-gebied.
Verandering in populatiedynamiek	Geen effect	Geen beïnvloeding van populaties binnen Natura2000-gebied.
Bewuste verandering soortensamenstelling	Geen effect	Geen sprake van uitzetten/herintroductie van soorten binnen Natura2000-gebied.

5.2 Onderzoek storingsfactor stikstofdepositie

In de navolgende paragrafen wordt het toetsingskader en de onderzoeksmethodiek beschreven voor de effecten van stikstofdepositie als gevolg van het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal op de Natura2000-gebieden.

5.2.1 Toetsingskader

Toetsingskader Natura2000 voor het bepalen van effecten van een bestemmingsplan
Bij een plan dienen de effecten van de maximale planologische invulling getoetst te worden. Plantoetsing vindt voor alle mogelijke effecten van het plan op Natura2000-gebieden plaats ten opzichte van de bestaande, feitelijke en legale situatie ten tijde van vaststelling van het plan.

Het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal maakt de reconstructie en verlegging van de wegen binnen het plangebied mogelijk. De voorgenomen wegreconstructie heeft geen verkeersaantrekkende werking (zoals eerder gesteld zijn in de aanlegfase vanzelfsprekend tijdelijk wel extra verkeersstromen door bouwverkeer en mobiele werktuigen te verwachten, maar de gebruiksfase is duidelijk maatgevend) maar resulteert wel in een verschuiving van het verkeer. Dit resulteert mogelijk in een verandering van de stikstofdepositie afkomstig van het wegverkeer ter plaatse van Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van de N280.

Indien een vast te stellen plan leidt tot een toename van de stikstofdepositie op Natura2000-gebieden, dan moet worden beschouwd in hoeverre deze toename kan leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoel-stellingen van de betreffende gebieden.

5.2.2 Methodiek stikstofdepositie

De berekeningswijze van de stikstofdepositie op de Natura2000-gebieden vanuit het plangebied van het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal is uiteengezet in het rapport "Stikstofdepositie onderzoek Voortoets NRD N280-west-wegvak Leudal" (Geurts, 2018a). Dit stikstofonderzoek is reeds bijgevoegd bij de NRD en zowel door de commissie m.e.r. als door bevoegd gezag, in deze provincie Limburg, beoordeeld. In dit onderzoek was sprake van een geringe toename van de stikstofdepositie waarbij conform de destijds vigerende Wet- en regelgeving geconcludeerd is dat er geen sprake was van significant negatieve effecten.

De conclusies zoals opgenomen in het NRD en akkoord bevonden door de Commissie m.e.r. ten tijde van uitvoeren het NRD zijn door gewijzigde Wet- en regelgeving[1], alsmede vanwege een geactualiseerd provinciaal verkeersmodel, achterhaald. Conform de vigerende Wet- en regelgeving kan bij een toename van de stikstofdepositie niet zondermeer worden geconcludeerd dat er geen sprake is van significant negatieve effecten. Derhalve kunnen effecten in de voortoets niet zondermeer worden uitgesloten en is het uitvoeren van een passende beoordeling aan de orde.

[1] Aanleiding onder meer d.d. 29 mei 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1603 & ECLI:NL:RVS:2019:1604

6 CUMULATIEVE EFFECTEN

De Wet Natuurbescherming stelt in artikel 2.7 lid 1, dat bij de beoordeling van effecten van projecten en plannen tevens rekening gehouden moet worden met zogenaamde cumulatieve effecten. Er is sprake van cumulatieve effecten, wanneer naast het voorgenomen project of plan in of rondom een Natura2000-gebied andere projecten en plannen plaatsvinden die in combinatie mogelijk schadelijk zijn voor de instandhoudings-doelstellingen.

Uit de Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005) volgt, dat bij de beoordeling van cumulatie van effecten alleen rekening gehouden hoeft te worden met de soorten, het leefgebied van soorten en de habitattypen waarop het voorgenomen project of plan mogelijk significant negatieve effecten heeft.

In het voorgaande hoofdstuk heeft de beoordeling van de effecten van het plan N280-west-wegvak Leudal plaatsgevonden. De stikstofberekeningen zijn gebaseerd op verkeersintensiteiten uit het regionale verkeersmodel dat begin 2020 is geactualiseerd. Hierin is ook de referentiesituatie voor de toekomst (autonome situatie in 2030) berekend. Daarbij is rekening gehouden met zowel de autonome groei van het wegverkeer en veranderingen in het rijgedrag door de 100 km-maatregelen op het rijkswegennet als met geprognosticeerde verkeersintensiteiten als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen in de regio, waaronder de doorontwikkeling van het Designer Outlet Center en Jazz City in Roermond en belangrijke nieuwe woongebieden met een verkeersaantrekkende werking. Ook de aanpassingen aan bijvoorbeeld de A2 Het Vonderen-Kerensheide zijn hierin opgenomen. Daarmee zijn de stikstofeffecten dus al gecumuleerd berekend.

Er zijn geen andere ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving van het plangebied bekend die aanleiding geven tot cumulatie.

7 CONCLUSIE

In deze voortoets is inzichtelijk gemaakt of de vaststelling van het plan N280-west-wegvak Leudal een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, die kan leiden tot significant negatieve op Natura2000-gebieden. De verwachte effecten worden hier kort samengevat. Vervolgens is de eindconclusie ten aanzien van de toetsing aan de Wet Natuurbescherming aangegeven.

7.1 Effecten

In het kader van het PIP en MER N280-west-wegvak Leudal zijn de volgende storingsfactoren relevant en derhalve beschouwd binnen deze voortoets:

- Verzuring door stikstofdepositie.
- Vermesting door stikstofdepositie.

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

In het stikstofonderzoek dat ten grondslag ligt aan het NRD was sprake van een geringe toename van de stikstofdepositie waarbij conform de destijds vigerende Wet- en regelgeving geconcludeerd is dat er geen sprake was van significant negatieve effecten.

De conclusies zoals opgenomen in het NRD en akkoord bevonden door de Commissie m.e.r. ten tijde van uitvoeren het NRD zijn door gewijzigde Wet- en regelgeving, alsmede vanwege een geactualiseerd provinciaal verkeersmodel, achterhaald. Conform de vigerende Wet- en regelgeving kan bij een toename van de stikstofdepositie niet zondermeer worden geconcludeerd dat er geen sprake is van significant negatieve effecten.

7.2 Conclusie toetsing aan Wet natuurbescherming

Uit de voortoets blijkt, dat significant negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van de toekomstige reconstructie van de N280-west-wegvak Leudal, die door het vast te stellen PIP en MER mogelijk gemaakt worden, niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Het uitvoeren van een passende beoordeling is derhalve aan de orde.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Geurts, J.M.W., 2018a. Stikstofdepositie onderzoek Voortoets NRD N280-west-wegvak Leudal. Rapportnummer 17.001.01-02, 04 juli 2018, Windmill, Cadier en Keer.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, s.l.

PAS-bureau BIJ12, 2015. Schema bepalen vergunningplicht en berekenen benodigde depositieruimte. PAS-bureau BIJ12, pas.bij12.nl.

Provincie Limburg, 2017. Natura2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Sarsven en De Banen (146). Provincie Limburg, Maastricht.

Provincie Limburg, 2017. Natura2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Leudal (147). Provincie Limburg, Maastricht.

Geraadpleegde websites

- Gebiedendatabase Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase
- GIS Viewer provincie Limburg: portal.prvlimburg.nl/gisviewer/viewer.do?appCode=7aeaa3f3331a3a98f591f51fc45fd83b&forceViewer=true&cmsPageId=1#
- Natura2000 Network Viewer: natura2000.eea.europe.eu
- Programma Aanpak Stikstof: pas.natura2000.nl